

Linda Gårdstam
Tel: 010-698 13 24
linda.gardstam
@naturvardsverket.se

YTTRANDE
2011-01-13 Dnr NV-00390-11

Norra Västmanlands
Kommunalteknikförbund
Peter Melin
Norbergsv 19
737 80 Fagersta

Samråd angående ombyggnad av avloppsreningsverket Aspen 11:23 Västanfors

Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund har förelagts att installera kväverening vid avloppsreningsverket Aspen. På grund av detta avser man genomföra en prövning av hela verksamheten i enlighet med miljöbalken.

Naturvårdsverket kommer inte närvara vid samrådet den 27 januari. Dock vill vi uppmärksamma er på ett antal punkter som är viktiga för ansökan, se nedan.

Naturvårdsverkets synpunkter

Maximala genomsnittliga veckobelastningen (max gvb) utgör ett mått på omfattningen av verksamheten varför Naturvårdsverket anser att tillståndet ska baseras på detta.

För uppfyllande av Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1994:7) om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse är det tillräckligt att kväveutsläppet reduceras så att inte mer än 30 % av tätortens kväveutsläpp når det känsliga området. Dock kan strängare krav ställas i det enskilda fallet med stöd av miljöbalken om recipienten kräver detta.

Skäl

Maximala genomsnittliga veckobelastningen

Vi vill uppmärksamma er på att föroreningsmängden i punkt 90.10 i bilagan till Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, baseras på max gvb. Se våra kommentarer till verksamhetsbeskrivningarna i FMH-bilagan, avdelning 1.

http://www.naturvardsverket.se/upload/07_verksamheter_med_miljopaverkan/tillstand_anm_mfv/Kommentarer_till_FMH-bilagan.pdf

Dessutom anges i 3 § SNFS (1994:7) att belastningen ska uttryckas i pe och beräknas på grundval av max gvb. Detta uttryck grundar sig på artikel 4 punkt 4 i EG-direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (91/271/EEG), avloppsdirektivet. Denna belastning, max gvb, uttryckt i pe, är styrande för de krav som ställs i såväl föreskrift som direktiv.

Max gvb är således nödvändig för såväl bedömningen av hur reningsverket uppfyller kraven i föreskriften, vilka utsläppskrav som gäller och behovet av eventuella villkor i tillståndet. Det är dessutom den parameter som vi baserar storleksklassningen på vid kommande rapporteringar till EU.

Max gvb är inte en parameter som ska ändras från år till år utan stå sig ett antal år framöver.

I 22 kap 25 § MB anges vad som ska ingå i ett tillstånd. Bland de uppgifter som ska ingå i tillståndet återfinns krav på ”verksamhetens omfattning”. I detta fall utgör max gvb ett mått på omfattningen av verksamheten varför vi anser att tillståndet ska baseras på detta.

På Naturvårdsverkets hemsida (<http://www.naturvardsverket.se/sv/Verksamheter-med-miljopaverkan/Avlopp/Nagra-vanliga-avloppstermer/Hur-man-beraknar-maximal-genomsnittlig-veckobelastning/>) finns vägledning för hur man tar fram en relevant storlek på max gvb.

Värt att notera är att den angivna storleken på max gvb ej får överträdas annat än vid exceptionella förhållanden, se 3 § SNFS (1994:7). Detta innebär att bortkoppling av verksamhet i framtiden för att minska storleken på max gvb ej medför att dagens angivna max gvb kan anges som mindre än vad den faktiskt är. Det beror på att överträdelser skulle ske fram tills eventuell verksamhet är bortkopplad.

Kväverening och Retentionsuppgifter

I oktober 2007 blev Sverige stämnda inför EU-domstolen (tidigare benämnd EG-domstolen) av EU-kommissionen på grund av bristande efterlevnad av avloppsdirektivet. En av anledningarna var att Sverige inte hade inför kväverening vid samtliga avloppsreningsverk över 10 000 pe. Avloppsreningsverket Aspen var ett av de reningsverk som ej ansågs klara kraven i direktivet.

I oktober 2009 kom domen från domstolen. Enligt denna krävdes ytterligare kväverening vid ett antal tätorter i södra Sverige. Dock ansåg domstolen att kraven på kväverening var mildare än vad såväl EU-kommissionen som Sverige tidigare ansett. I domen kan man utläsa att ett indirekt kväveutsläpp i känsliga vatten endast medför en skyldighet att minska kvävehalten om mer än 30 procent av det kväve som finns i avloppsvattnet från tätbebyggelse när de

känsliga vattnen och att man får lägga ihop kvävereduktionen vid reningsverket och den naturliga retentionen för att avgöra om miniminivån för kvävereducering klaras.

Detta innebär att för det fall den sammanlagda reduktionen vid reningsverket, alla reningssteg inkluderade, och retentionen av det kväve som når det känsliga området tillsammans uppnår mer än 70 procents reduktion av tätortens belastning så krävs inte någon ytterligare kväverening. Självklart kan man även fortsättningsvis klara kraven i direktivet genom att rena avloppsvattnet så att en utgående halt på 10 alternativt 15 mg/l uppnås.

Vi vill dock poängtera att liksom tidigare går det alltid att ställa strängare krav i det enskilda fallet med stöd av Miljöbalken då verksamheter tillståndsprövas.

De retentionsuppgifter som använts vid bedömningen av huruvida kraven i avloppsdirektivet innehålls eller ej kommer från HBV-NP modellen. Det är fullt möjligt att genomföra noggrannare studier av retentionens storlek.

Begränsningsvärden

Eventuella villkor med begränsningsvärden bör utformas så att de uppfyller kraven på rättssäkerhet, ändamålsenlighet och lämplighet för kontroll och tillsyn.

Ett *rättssäkert* villkor visar tydligt vad som krävs av verksamhetsutövaren. Det ska gå att objektivt fastställa när en överträdelse har skett.

Ett *ändamålsenligt* villkor ställer de krav som följer av miljöbalken, MB. Kravet kan t.ex. vara att hålla utsläppen av föroreningar under en viss nivå. Förutsättningen för att villkoret ska vara ändamålsenligt är för det första att begränsningsvärdet sätts på en tillräckligt sträng nivå. För det andra måste en överträdelse av villkoret få sådana konsekvenser att verksamhetsutövaren gör allt som är nödvändigt för att följa villkoret.

I ett villkor som är *lämpligt för egenkontroll och tillsyn* är det enkelt att konstatera vilka krav som gäller och när villkoret har överträtts. I det ligger att det genom mätningar eller andra kontrollåtgärder ska vara möjligt att på ett tillförlitligt sätt kontrollera om villkoret efterlevs. Det ska inte finnas oklarheter som orsakar merarbete för tillsynsmyndigheterna eller leder till att verksamhetsutövaren inte säkert vet vilka krav som gäller. Frågor om vilka krav som ska ställas och hur de ska kontrolleras bör i huvudsak bestämmas i prövningen och inte hanteras i ett tillsynssammanhang.

Riktvärdesvillkor är ett exempel på ett villkor som Miljööverdomstolen (MÖD) inte ansett uppfylla kraven på rättssäkerhet (se bl.a. MÖD:s dom 2009-01-29 i mål M 1303-07).

Miljö kvalitetsnormer och åtgärdsprogram

Den miljökonsekvensbeskrivning som tas fram behöver belysa hur verksamheten påverkar gällande miljö kvalitetsnormer för vatten. Miljökonsekvensbeskrivningen bör, som minimikrav, beskriva vilka

miljökvalitetsnormer som berörd vattenförekomst har och när normerna senast ska följas, vilken inverkan verksamheten har på de olika kvalitetsfaktorer som vattenförekomsten klassificerats utifrån samt hur verksamheten påverkar möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för berörd vattenförekomst och nedströms liggande vattenförekomster.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschefen Tor Borinder.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Henrik Malmberg, Martin Holm och Linda Gårdstam den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Tor Borinder

Linda Gårdstam

Kopia till

AquaSvea AB, Per-Olof Kull
Länsstyrelsen Västmanland
Västmanland-Dalarna Miljö- och byggförvaltning